

прекрасне і висловлювати думку не шаблонними фразами, а шукати точне визначення, що підкреслює їхні відчуття та враження від краси природи. Діти охоче вчать вірші; використовують метафори й епітети для передачі особливо яскравих почуттів.

Таким чином, можна зробити висновок, що в усіх жанрах усної народної творчості закладено великий потенціал народної мудрості, національного колориту, у них сконцентровано основні моральні почуття, любов до Батьківщини, свого роду, культурно-історичної спадщини, природи рідного краю, мистецтва тощо, а це є ключовим у вихованні патріотизму дітей старшого дошкільного віку.

Список літератури.

1. Базовий компонент дошкільної освіти.
URL: file:///C:/Users/Lis/Downloads/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity-1.pdf
2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Київ: Либідь, 2003. Кн.1: Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: навчально-методичне видання. 280 с.
3. Бех. І. Патріотизм: сучасні ознаки та орієнтири виховання. *Рідна школа*. 2015. № 1-2. С. 3–6.
4. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси. Львів: Львівський обласний науково-методичний інститут освіти; Львівське обласне педагогічне товариство ім. Г. Ващенко, 1996. 238 с.
5. Капська А. Й. Виразне читання: навчальний посібник для філологічних факультетів. Київ: Вища школа, 1986. 168 с
6. Українські народні казки. URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky> (дата звернення 18.02.2023).
7. Федоренко О. Ю. Патріотичне виховання дітей дошкільного віку через ознайомлення з українською календарною обрядовістю. Харків, 2016. 152 с.

Остапенко А. В., м. Київ

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗВО

Анотація. *Кожна країна виховує патріотів своєї держави, упроваджуючи в освітній процес дошкільних закладів освіти, шкіль та професійних закладів освіти проведення навчально-виховних заходів. Освітній процес у закладах вищої освіти також інтегрує патріотичні заходи на теми, присвячені захисту Батьківщини, вихованню свідомого громадянина, у початкові програми з виховання студентів. Складовою патріотичного виховання є навчально-виховна діяльність особистості (від психологічної характеристики до активного формування національної свідомості).*

Ключові слова: *ЗВО, національне виховання, закони України, наука та молодь,*

Євроінтеграція.

Abstract. *Each country educates national patriots of its state by introducing educational and educational activities in preschool educational institutions, schools and professional educational institutions. Of course, during the educational process in institutions of higher education, patriotic events are also held on the appropriate topics dedicated to the protection of the Motherland, the education of a national citizen, and initial programs for the education of students are introduced in each higher education institution. A component of patriotic education is the educational activity of an individual from psychological characteristics to the active implementation of national consciousness.*

Keywords: *higher education, national education, law of Ukraine, science and youth, European integration.*

Про Національне-патріотичне виховання дітей та молоді на сайті Міністерства освіти та науки України написано, що дії освітніх закладів, органів державної влади, соціальних інститутів мають бути спрямовані на систематичне й цілеспрямоване формування в молоді патріотичних почуттів, турботи про свій народ, виконання громадського обов'язку та сприяння розбудові правової, соціальної та демократичної країни. Головним чинником цього виховання є формування та створення патріотичної особистості української нації (Національно-патріотичне виховання. Міністерство Освіти і Науки України).

Патріотичне виховання в ЗВО має охоплювати всі сфери життєдіяльності студента в освіті, науці, зокрема й через українську культуру. У Національному університеті біоресурсів і природокористування України національне виховання впроваджують через виховну роботу ННЦ виховної роботи і соціального розвитку. Зазначаємо, що зараз напрям національного виховання спрямовано на виховання свідомості студентської молоді через патріотичні цінності, повагу до сім'ї, університету, національну гордість та усвідомлення значущості історично-культурного спадку минулого України. Виховний процес у ЗВО – це запорука розвитку інтелектуальної еліти держави. Діяльність кафедри культурології при університетах є важливою для кожного ЗВО, де студенти та викладачі беруть участь у музично-національних заходах, присвячених національному вихованню (Кваша, 2022).

Система виховних завдань у національному вихованні складається з: усвідомлення національних цінностей у свідомості молоді, поваги до

історично-культурного минулого України; знання Конституції України та законів України та їхнє виконання; повага до українського солдата, розмежування особистої свободи й права людини; поширення знань через освітню та інформаційну діяльність про національно-патріотичне виховання задля захисту себе від узурпації кривдників; толерантне ставлення до інших народів, які проживають на території України; спонукання молоді до свободи, справедливості, чесності й бережливого ставлення до природних ресурсів держави (Національне-патріотичне виховання. Міністерство Освіти і Науки України).

Національне виховання передбачає усебічний та гармонійний розвиток молоді, високоосвіченої та компетентної особистості, здатної до самовдосконалення. Відбувається формування в особистостей, котрі навчаються в ЗВО, домінантних цінностей у ставленні до навколишньої дійсності та моральної позиції у своїй життєдіяльності. Методи виховання беруться з українських традицій під час вивчення національної педагогіки, виховання музеями, театральної педагогіки та спорту. Для прояву творчих здібностей створюються реальні умови, інформуються студенти в різних сферах науки, соціального життя, техніки. Усе це приводить до того, що молодь підвищує свій морально-екологічний, художньо-естетичний розвиток (Концепція національно-патріотичного виховання студентської молоді Державного вищого навчального закладу).

Проте, виникають проблеми з національно-патріотичним вихованням серед молоді, успішному здійсненню перешкоджає українсько-російська агресія, певні тенденції в суспільстві, що проявляються, а саме: спосіб виживання із синдромом історичного очікування, невизначеність майбутнього в суспільстві, узурпування демократії, недотримання прав людини, ментальне виснаження, низький рівень життя, настрої емігрувати, зниження освітнього рівня, недовіра між народом і владою, апатія. Необхідно організовувати освітній процес на засадах гуманізму, що дозволить викладачам стимулювати прагнення студентів до самовдосконалення, бути вимогливим та

доброзичливим до допомоги студентам у складних ситуаціях, не допускати конфліктів, цікавитися думкою студентів, довіряти та оберігати студентів (Бондаренко, Косянчук, 2022).

Моральне виховання студента ЗВО залежить від особистих якостей, що розвиває самосвідомість, переконання, знання, здібності. Прийнято вважати, що студент у різних ситуаціях проявляє моральний вибір з високогуманними принципами, що в сучасному середовищі прийнято вважати ідеальними. Поєднуються принципи й норми національної моральної цінності в моральному вихованні. Це все формує культуру людської поведінки.

Виховання студента як фахівця спрямоване на розвиток зацікавленості, професійної компетенції, усвідомлення професійної відповідальності. Студент здатен ставити професійні завдання у відповідній сфері діяльності, самостійно приймати нестандартні рішення, досягати грандіозних результатів у науці. Необхідно виховувати студента, спрямувавши його розвиток на високо моральні якості: доброзичливість та моральну культуру, високі переконання і широкий світогляд. Інтелектуальна особистість розвивається завдяки високому рівню ерудиції та критичного мислення, маючи прогресивні погляди на майбутнє й толерантне ставлення до інших людей.

Завдяки викладачам ЗВО «передавання» знань від викладача до студента відбувається як інтерактивна взаємодія, співробітництво та оновлення суспільного буття студентів. Авторитет викладача зростає за наявності професійності та престижу особистості. Основні компоненти діяльності викладача в національно-патріотичному вихованні студентів повинні включати в себе організаційну діяльність на заняттях та поза ними, спільну партнерську взаємодію між студентом та викладачем, уміння аналізувати педагогом та адекватно оцінювати педагогічну діяльність (Концепція національно-патріотичного виховання студентської молоді Державного вищого навчального закладу).

Отже, національне виховання відіграє велику роль у створенні суверенної держави та плануванні майбутніх перспектив розвитку країни. Зважаючи на

вище сказане, доходимо висновку про необхідність, щоб ЗВО брали активну участь у створенні сприятливих умов для національного виховання студентів викладачами.

Список літератури.

1. Кваша С. Військова агресія росії спонукає до пошуку нових засад національно-патріотичного виховання. 2022. URL: <https://nubip.edu.ua/node/109018>
2. Національне-патріотичне виховання. Міністерство Освіти і Науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robota-ta-zahist-prav-ditini/nacionalno-patriotichne-vihovannya>
3. Концепція національно-патріотичного виховання студентської молоді Державного вищого навчального закладу «Чернівецький коледж дизайну та економіки». Чернівці. 2014. 20 с. URL: <http://designcollege.cv.ua/wp-content/uploads/2016/03/01Kontseptsiya-natsionalno-patriotichno-vyuhovannya-studentskoyi-molodi.pdf>
4. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів. Київ: Фенікс. 2022. 64 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732103/1/BNV%20KSV%202022rek.pdf>

Остапенко І. В., м. Київ

ПСИХОСЕМАНТИЧНІ КООРДИНАТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***Анотація.** Публікація присвячена висвітленню результатів емпіричного дослідження національної ідентичності в уявленнях молоді про майбутнє, що здійснюється методом колажів з використанням медіаконтенту. Отримані результати свідчать про те, що виклики війни змінюють бачення молоддю власного майбутнього та прийдешнього держави. Для його візуалізації використовується медіаконтент, котрий містить переважно національну символіку, зображення українських військових, що свідчить про патріотичну налаштованість та чіткий вияв національної ідентичності. Молоді люди бачать майбутнє України в ЄС.*

***Ключові слова:** національна ідентичність, методика колажів, медіаконтент, студентська молодь, євроінтеграція.*

***Abstract.** The publication is devoted to highlighting the results of an empirical study of national identity in the ideas of the future of young people, which is done by the method of collages using media content. The obtained results testify to the fact that the challenges of the war change the vision of the youth about their own future and the future of the state. For its visualization, media content is used, which mainly contains national symbols, images of the Ukrainian military, which indicates a patriotic attitude and a clear expression of national identity. Young people see the future of Ukraine in the EU.*

***Key words:** national identity, collage technique, media content, student youth, European integration.*

Актуальність дослідження зумовлена інтенсивністю змін в уявленнях молоді про власне майбутнє та прийдешнє країни, а також потребою в